

HEMBYSE ARCHEOLOGIE

TIELT, IEPERSTRAAT 80

ONDERZOEKSRAPPORT HEMBYSE ARCHEOLOGIE

Nº.3

ONDERDEEL PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE

BODEM

Bureaustudie

De Smaele Bart & Pieters Hadewijch

2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Administratieve fiche	3
1.2	Omkadering van het onderzoek	5
2	GEMOTIVEERD ADVIES	6
2.1	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	6
2.2	Impactbepaling van de geplande werken	6
2.3	De waardering van de site.....	7
2.4	Bepaling van de maatregelen	8
3	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN.....	9
3.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
3.2	Onderzoeksstrategie en -methode.....	9
3.3	Onderzoekstechnieken	10
3.4	Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.....	10
3.5	Randvoorwaarden.	10
4	BESLUIT	11
5	LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN.....	12
6	LIJST VAN FIGUREN.....	13

1 INLEIDING

1.1 Administratieve fiche

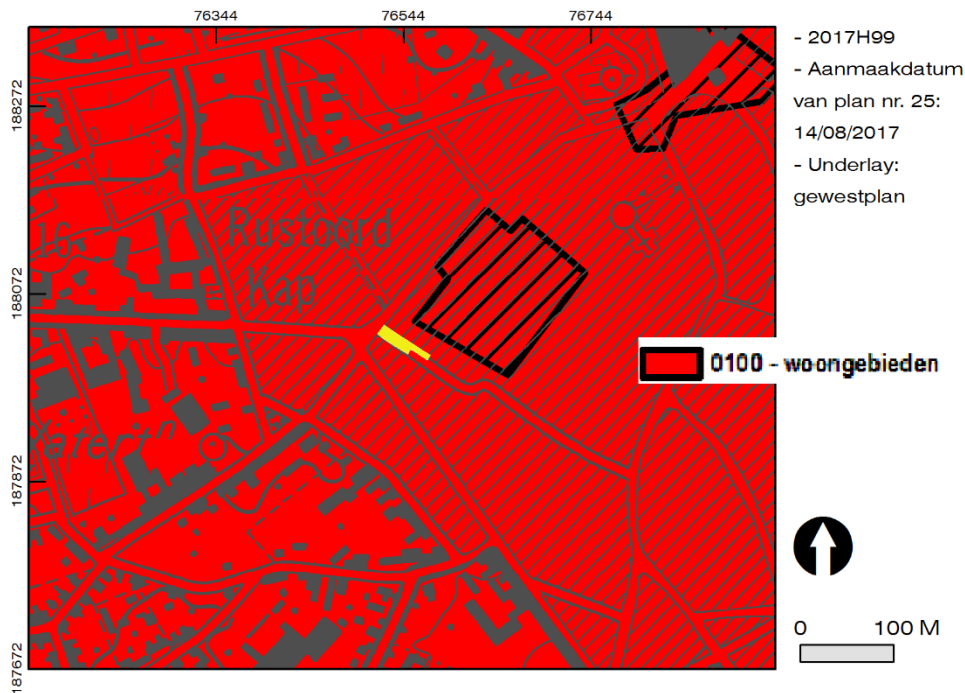
Projectcode Onroerend Erfgoed	2017H99
Projectgebied	Tielt, Ieperstraat 80
Grootte projectgebied	604 vierkante meter
Ligging	West-Vlaanderen, Stad Tielt, Ieperstraat 80/Ontvangersstraat.
Lambert 72-coördinaten (m)	(NO): X: 76523,546 x Y: 188038,572 meter (ZW) X: 76569,841 x Y: 188001,355 meter
Kadaster	Afdeling: 1 Sectie: K Percelen: 951k, 951h
Initiatiefnemer	GC-A Architecten Veldstraat 11 8760 Meulebeke
Uitvoerder	Hembyse Archeologie
Interne projectsigle Hembyse Archeologie	TIE-IEP
Type onderzoek	Archeologienota met uitgesteld traject
Verantwoordelijke uitgever van het onderzoeksrapport	Hembyse Archeologie
Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2017
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2017, <i>Archeologienota naar aanleiding van een woonuitbreiding te Tielt, Ieperstraat 80</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 3, Gent.
Termijn van het onderzoek	7 werkdagen
Betrokken actoren en specialisten met vermelding van rol/functie	Hadewijch Pieters/erkend archeoloog Bart De Smaele/erkend archeoloog/veldwerkleider
Gecontacteerde regiospecialisten	Berenice Vanrenterghem (Roede Van Tielt) Hannes Vanhauwaert (stadsarchivaris SAT)
Resultaten	Bewoningssporen uit de 18 ^e tot 21 eeuw
Aanbeveling	Geen verder onderzoek
Bewaarplaats archief	Geen erkend depot van toepassing
Bewaarplaats roerende archeologische objecten	Geen erkend depot van toepassing

Opmerkingen	Nvt.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

1.2 Omkadering van het onderzoek

In de zomer van 2017 werd door architectenbureau GC-A aan Hembyse Archeologie gevraagd een archeologienota met uitgesteld traject op te maken voor het toekomstige woningenproject aan de Ieperstraat 80 te Tielt.

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied, aanmaakschaal 1:1.

De archeologienota bestaat in zijn geheel uit drie onderdelen: een privacyfiche (niet publiek beschikbaar), een verslag van resultaten en een programma van maatregelen.

In onderstaand onderdeel wordt gemotiveerd waarom geen verder onderzoek geadviseerd wordt.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het uitgevoerde vooronderzoek is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, aangezien een vooronderzoek met ingreep in de bodem binnen het projectgebied niet mogelijk was. De gronden zijn op dit moment volledig bebouwd, waardoor een vooronderzoek met ingreep in de bodem überhaupt niet mogelijk is (zie §3.5. *Randvoorwaarden*).

Dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bestaat dus louter in de vorm van een bureauonderzoek.

Dit bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- er is een inzicht verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, waardoor de potentiële impact op het bodemarchief duidelijk is geworden
- er werd een visuele inspectie van het projectgebied uitgevoerd zowel met het oog op het bepalen van de verdere onderzoeksstrategie als voor het registreren van relevante archeologische en landschappelijke indicatoren.

6

In het kader van dit bureauonderzoek zijn niet uitgevoerd:

- controleboringen (niet mogelijk omwille van bebouwing en landgebruik)

In hoofdstuk §3.2. *Onderzoeksstrategie en -methode* wordt gemotiveerd waarom deze aanvullende controleboringen niet zijn uitgevoerd.

Het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om de gepaste maatregelen – enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

2.2 Impactbepaling van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit verschillende elementen.

In eerste instantie worden de bestaande bijgebouwen van het burgerhuis gesloopt. De hier aan gekoppelde grondwerken zullen het bodemarchief volledig verstoren.

Dergelijke werken bestaan immers uit het afbreken van de bestaande gebouwen en het scheiden van de verschillende materialen die hierbij vrijkomen (baksteen, beton, hout, glas, ...). Funderingen in de ondergrond ("massieven") worden verwijderd.

In een volgende fase zullen sleuven worden uitgegraven voor het plaatsen van nutsleidingen, rioleringen en zo voort, alsook een regenwaterput (10.000 liter) en zes infiltratiemodules van 1250 liter.

Daarna wordt het bestaande burgerhuis uitgebreid. Hierbij wordt voornamelijk de zone aangetast waar heden verschillende bijgebouwen aanwezig zijn en waar minstens één bijgebouw tot aan het einde van de 20e eeuw aanwezig was.

Gelet op de integrale verstoring van het eventueel aanwezige archeologische erfgoed dienen – enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- maatregelen genomen te worden ten einde deze archeologische sites vast te stellen, te registreren en waarderen, en te behoeden van vernietiging.

Deze maatregelen worden in §3. *Programma van Maatregelen* besproken.

2.3 De waardering van de site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan worden gesteld dat:

1. het onderzoeksgebied voor zo ver gekend tot in de 18^e eeuw landbouwgrond is geweest en er dus een dun afdekkend pakket op de site aanwezig was.
2. Dit kan worden bevestigd op basis van boringen uit de 19^e eeuw, waarbij blijkt dat er op de cuesta een pakket teelaarde van slechts 30 centimeter aanwezig was. Dit is een ongunstige situatie voor de bewaring van archeologische sporen en structuren in zones waar sub-recente en recente bebouwing aanwezig is.
3. De verstoringen door de bouw van bijgebouwen en de aanleg van rioleringen in het achterplan van het burgerhuis zijn, gezien de beperkte oppervlakte van het gebied, zeer ingrijpend. De globale densiteit van de verstoringen door de bouw van bijgebouwen ten opzichte van de oppervlakte van het onderzoeksgebied is hoog.
4. De heden niet-bebouwde zones binnen het onderzoeksgebied beslaan 17% van de totale oppervlakte; wanneer ook andere verstoringen (zoals rioleringen, vloeren, boomwortels en reeds afgebroken bijgebouwen) in rekening worden gebracht, blijft een oppervlakte van slechts 10% van het onderzoeksgebied over waarin eventueel goed bewaarde archeologische sporen aanwezig kunnen zijn.

Op basis van deze data kan worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren zeer laag is. De archeologische sporen die eventueel binnen het onderzoeksgebied aanwezig zijn, zouden uiteindelijk niet in een ruimere archeologische context geïnterpreteerd kunnen worden.

De site moet dus beschouwd worden als historisch waardevol, maar archeologisch niet waardevol.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Het volledige projectgebied, met uitzondering van het burgerhuis zelf, zal door de geplande werken worden verstoord, waardoor een behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk is.

Gezien het feit dat het verslag van resultaten aangetoond heeft dat de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen zeer laag is, worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van de bureaustudie was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch potentieel van het projectgebied, alsmede de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de projectlocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de verwachting met betrekking tot alle periodes zeer laag is. Bijgevolg worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht en dienen geen verdere onderzoeksvragen te worden gesteld.

3.2 Onderzoeksstrategie en -methode

De onderzoeksstrategie wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. Onderstaande tabel geeft de mogelijke onderzoeksmethodes weer.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Grondradar of weerstandsmeting is de facto mogelijk op een beperkte oppervlakte (17%) maar zal worden vertroebeld door recente vloeren en leidingen. Hoge kostprijs.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De site is bebouwd.
Landschappelijke boringen	NEE	JA	NEE	NEE	De site is bebouwd.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	Er zijn geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van steentijdsites binnen het projectgebied. Tevens weinig effectief voor het opsporen van grondsporen.
Proefsleuven/ proefputten	NEE	JA	NEE	NEE	Zeer lage kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat er geen verder onderzoek op de site noodzakelijk is.

3.3 Onderzoekstechnieken

Niet van toepassing.

3.4 Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk

Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd.

In het Programma van Maatregelen voor dit onderzoeksgebied worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien.

3.5 Randvoorwaarden.

Niet van toepassing.

4 BESLUIT

De bureaustudie heeft aangetoond dat het onderzoeksgebied aan de Ieperstraat nr. 80 reeds in de 18^e eeuw bewoond was, de bestaande weg van Tielt naar Pittem is hierbij de bepalende factor geweest. Voor oudere sporen werden geen concrete aanwijzingen aangetroffen.

Er werd echter vastgesteld dat de hoge densiteit aan bebouwingen en verstoringen uit de 19^e en 20^e eeuw de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen zeer laag maakt. De oppervlakte waarbinnen eventueel nog archeologische sporen aanwezig zouden kunnen zijn, is dermate klein dat de aldaar aanwezige archeologische sporen niet in een ruimtelijke context geïnterpreteerd kunnen worden.

De bureaustudie heeft dus toegelaten een duidelijk antwoord te bieden op de vraag of zich al dan niet een archeologische site binnen het projectgebied bevindt.

Bijgevolg is verder onderzoek op de site niet noodzakelijk en is het bepalen van een vervolgstategie evenmin noodzakelijk.

5 LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN

PLAN NR	Onderwerp	Analoog/digitaal aangemaakt
NR 25	Situering van het projectgebied op het gewestplan en de topografische kaart	digitaal

6 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied, aanmaakschaal 1:1.	5
---	---

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: bart@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

HEMBYSE

